

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
119/17. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2017. november 14.

A főtanácsnok indítványa a C-498/16. sz. ügyben
Maximilian Schrems kontra Facebook Ireland Limited

Bobek főtanácsnok szerint Maximilian Schrems a saját Facebook-fiókjának magáncélú használatát illetően fogyasztónak minősül a Facebook Irelanddel szemben az osztrák bíróságok előtt indított eljárás vonatkozásában

M. Schrems azonban nem minősül fogyasztónak a más fogyasztók által rá engedményezett igények tekintetében

Maximilian Schrems, osztrák állampolgár, bírósági eljárást kezdeményezett az osztrák bíróságok előtt a Facebook Irelanddel szemben. Állítása szerint a társaság megsértette az ő és hét további olyan Facebook-felhasználó magánélethez és adatai védelméhez való jogát¹, akik M. Schrems online közzétett felhívása² nyomán engedményezték³ az azonos állítólagos jogsértésre vonatkozó igényeiket M. Schremsre. E felhasználók Ausztriában, Németországban és Indiában rendelkeznek lakóhellyel.

A Facebook Ireland vitatja az osztrák bíróságok joghatóságát. Elsősorban azt állítja, hogy M. Schrems nem – de legalábbis már nem – tekinthető fogyasztónak a Facebook elleni eljárás vonatkozásában. A Facebook Ireland azzal érvel, hogy mivel M. Schrems a vállalattal szembeni igényeivel összefüggésben szakmai tevékenységekbe kezdett, elveszítette fogyasztói minőségét. Eppen ezért M. Schrems nem hivatkozhat az uniós jog⁴ által a fogyasztónak biztosított azon lehetőségre, hogy a másik, külföldi szerződő fél ellen a saját lakóhelyének bírósága előtt indíthat eljárást. Mindenesetre M. Schrems *Facebook-oldalának* létrehozása azt jelenti, hogy a Facebook-fiókját szakmai célokra használja. Másodsorban a Facebook Ireland azt az álláspontot képviseli, hogy a fogyasztói joghatósági ok személyhez kötött, és az engedményezett igények esetében nem alkalmazható.

Az Oberster Gerichtshof (legfelsőbb bíróság, Ausztria) arra kérte a Bíróságot, hogy a fogyasztói joghatósági okot e két kérdéskörrel kapcsolatban tisztázza.

Az Oberster Gerichtshof által előadott tényállás szerint M. Schrems IT jogra és adatvédelmi jogra specializálódott, jelenleg pedig doktori disszertációját írja az adatvédelem jogi vonatkozásai tárgyában. 2008 óta használja a Facebookot. Azt eleinte kizárólag magáncélokra használta álnéven. 2010 óta használ egy *Facebook-fiókot* cirill betűkkel írt saját neve alatt magántevékenységek céljára – például fotómegosztásra, online posztolásra és csetelésre. Megközelítőleg 250 „Facebook-ismerőssel” rendelkezik. A felperes 2011 óta egy *Facebook-oldalt* is használ. Ezen az oldalon számol be az előadásairól, pódiumbeszélgetéseken való részvételéről

¹ M. Schrems többek között bizonyos szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítását, bizonyos adatok felhasználásának megtiltását, és kártérítés fizetését kéri. Ezt a keresetet egy perfinanszírozó részvénytársaság – a bevétel 20%-ának megfelelő díjazás ellenében történő – támogatásával, valamint egy PR-ügynökség támogatásával nyújtották be.

² E felhívás nyomán több mint 25 000 személy – a felperes által regisztrált egyik honlapon keresztül – engedményezte a M. Schremsre a Facebook Irelanddel szemben fennálló igényeit. 2015. április 9-én már további 50 000 személy szerepelt egy várólistán.

³ Kizárólag pereskedés céljából.

⁴ A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.).

és médiafellépéseiről, az általa írt könyvekről és kezdeményezett adománygyűjtésről, valamint a Facebook Irelanddel szembeni fellépéséről.⁵

M. Schrems e jogvitákkal összefüggésben két könyvet publikált, előadásokat tartott (részben díjazás ellenében), számos honlapot regisztrált (blogok, online petíciók, crowdfunding [közösségi finanszírozás] az alperes elleni eljáráshoz), számos kitüntetést kapott, valamint megalapította a Verein zur Durchsetzung des Grundrechts auf Datenschutzot. A „Facebook elleni kampányához” egy öt támogató 10 fős – illetve az annak magját alkotó 5 fős – csapatot gyűjtött maga köré.

A mai napon ismertetett indítványában Michal Bobek főtanácsnok azt javasolja, hogy a Bíróság egyfelől azt a választ adja az Oberster Gerichtshof által feltett kérdésekre, hogy az olyan tevékenységek folytatása, mint amilyen a publikálás, előadások tartása, honlapok működtetése vagy igények érvényesítése érdekében történő adománygyűjtés, a saját Facebook-fiók magáncélú használatával kapcsolatos igények tekintetében nem vonja maga után a fogyasztói minőség elvesztését. Úgy tűnik tehát, hogy a felperes a saját Facebook-fiókjának magáncélú használatából eredő saját igényei vonatkozásában fogyasztónak tekinthető. Ennek vizsgálata azonban az Oberster Gerichtshof feladata.

A főtanácsnok szerint a fogyasztói minőség alapvetően a szerződésnek a szerződéskötés pillanatában öltött jellegétől és céljától függ. A használat tekintetében később bekövetkező változások csak kivételes esetekben vehetők figyelembe. Olyan összetett ügyekben, ahol a szerződés jellege és célja vegyes, nevezetesen egyaránt szolgál magán- és szakmai célokat, a fogyasztói minőség továbbra is megőrizhető, ha a szerződés szakmai „tartalma” mellékesnek tekinthető. Az ismeretek, a tapasztalat, a civil szerepvállalás vagy az a körülmény, hogy az adott személy a peres ügyek révén bizonyos fokú elismertségre tett szert, önmagukban nem zárják ki, hogy valaki fogyasztó legyen.

A főtanácsnok másfelől azt a választ javasolja, hogy a fogyasztó, aki a másik, külföldi szerződő fél ellen a saját lakóhelyének bírósága előtt indíthat eljárást, a saját igényeivel egyidejűleg nem érvényesítheti az azonos tagállamban, más tagállamban vagy harmadik országban lakóhellyel rendelkező más fogyasztók által rá engedményezett, azonos tárgyú igényeket.

A főtanácsnok szerint a szóban forgó rendelkezések egyértelműen azt mutatják, hogy a különös joghatósági ok kizárólag a konkrét és meghatározott szerződő felekre vonatkozik. Ezekkel a rendelkezésekkel ellentétes lenne, ha a fogyasztó a különös joghatósági okra hivatkozhatna olyan helyzetben, ahol a követeléseket kizárólag pereskedés céljából engedményezték. Egy ilyen kiterjesztés többek között lehetővé tenné a követelések összegyűjtését, valamint a csoportos keresetek szempontjából kedvezőbb bíróságok helyének kiválasztását az összes követelésnek az adott joghatóság alá tartozó lakóhellyel rendelkező fogyasztóra történő engedményezése révén. Ez azt eredményezné, hogy a követeléseket korlátozásoktól mentesen és célzottan bármely olyan joghatóság alá tartozó fogyasztóra engedményezhetik, ahol az ítélezési gyakorlat kedvezőbb, alacsonyabbak az eljárási költségek vagy jelentősebbek az eljárási kedvezmények, amely egyes jogrendszerek túlterheléséhez vezetne.

Bobek főtanácsnok véleménye szerint a kollektív jogorvoslat kétségkívül a hatékony bírói fogyasztóvédelem célját szolgálja. Amennyiben jól dolgozzák ki és hajtják végre, további rendszerszintű előnyökkel szolgálhat az igazszolgáltatási rendszerre nézve, például csökkentheti a párhuzamos eljárások szükségességét. Az azonban nem a Bíróság, hanem az uniós jogalkotó feladata, hogy fogyasztóvédelmi ügyekben ilyen kollektív jogorvoslatot teremtsen.

⁵ M. Schrems 2011-ben 22 panaszt nyújtott be a Facebook Irelanddel szemben az ír adatvédelmi bizottsághoz. E panaszokra válaszolva az adatvédelmi bizottság egy, a Facebook Irelandnek szóló ajánlásokat tartalmazó vizsgálati jelentést, később pedig egy felülvizsgálati jelentést készített. 2013 júniusában M. Schrems egy további panaszt nyújtott be a Facebook Ireland ellen a PRISM megfigyelési programmal összefüggésben, amely végül a Bizottság által hozott „Safe Harbour” határozat Bíróság általi megsemmisítéséhez vezetett (Schrems ítélet, [C-362/14](#), lásd a [117/15](#). sz. sajtóközleményt).

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők:

„[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106